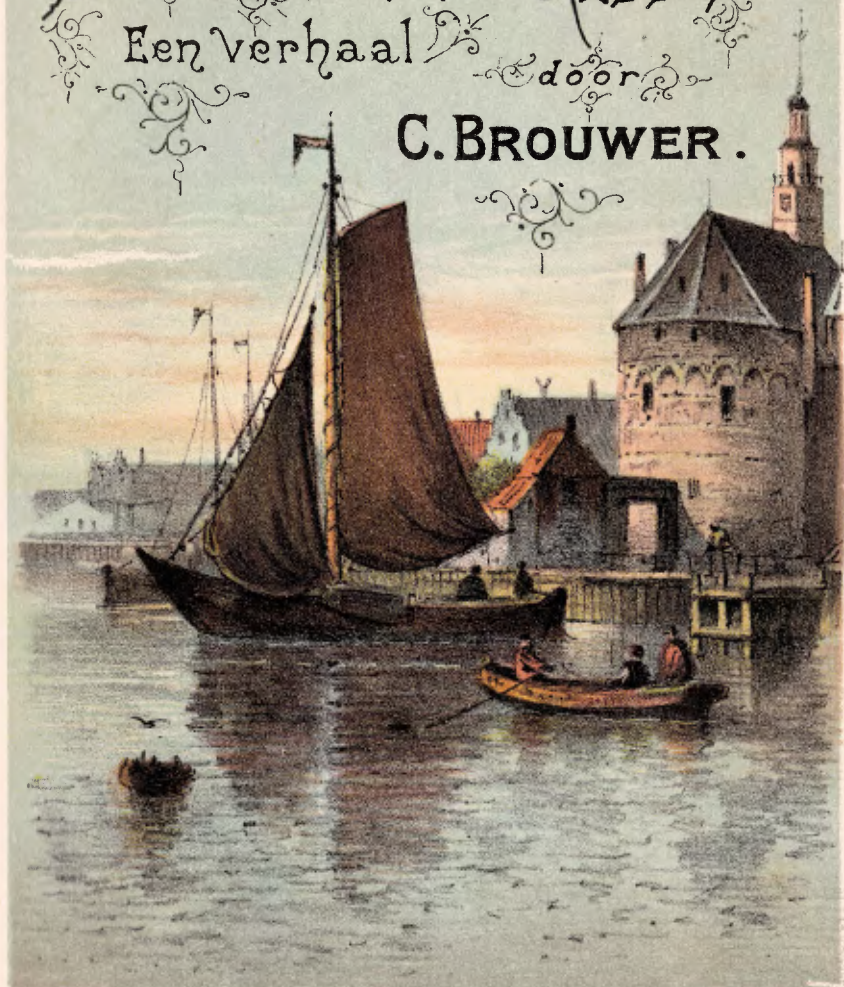

DE ONGEDACHTE REDDING

Een verhaal

door

C. BROUWER.

'S GRAVENHAGE, A. BERENDS.

DE
ONGEDACHTE REDDING.

EEN VERHAAL

DOOR

C. BROUWER,

Hoofd der Chr. School te Ouderkerk a/d. IJsel.

’S-GRAVENHAGE,
A. BERENDS.

I.

Een hevige Februaristorm bewoog de groote wateren, die ons vaderland van het trotsche Albion scheiden. Het onstuimige weder en de woeste golven maakten de Noordzee tot eene onherbergzame watervlakte. Slechts hier en daar zwakte een scheepje, waar in den zomer druk gevaren en gevischt werd. Gelijk de aarde in den winter rust, zoo schijnt de zee ook dan met dreigenden vinger hèn te vermanen, die de rust verbreekt en hare oppervlakte op een broos vaartuig zoekt te doorklieven.

In het Zuid-Hollandsche stadje M. oefent men des zomers de haringvisserij uit; doch in den winter liggen verreweg de meeste vaartuigen aan den wal gemeerd, zoowel om de geringe verdiensten, die de kleine visscherij dan oplevert, als om het gevaar, dat het wintergetij voor zeevarenden medebrengt.

Onder de weinige schepen, die ter kabeljauwvisserij, of, zooals men dat noemt, „ten versche” voeren, behoorde ook „De drie Gezusters”. Reeds enkele reizen waren gedaan en weer was alles tot het vertrek gereed. Op dezen tocht zullen wij onze zeelieden vergezellen.

De Nieuwe Waterweg was weldra achter den rug; eene grauwe lucht maakte het vaderland voor hun oog onzichtbaar; het roer werd gewend en daar stevenden zij naar het barre, onherbergzame Noorden.

De eerste dagen gingen voorbij zonder opmerkelijke

gebeurtenissen. In een der volgende nachten zou er evenwel iets plaats grijpen, dat den schepelingen zou doen gevoelen, hoe de Engel des doods ook op de groote wateren der zee zijne zeis zwaait.

Hoewel het eenigszins stormachtig was, oordeelde men bij het vallen van den avond, dat de gewone wacht aan het roer voldoende zou zijn. Een paar matrozen bleven dus boven, terwijl de overige schepelingen zich in de kajuit ter ruste begaven.

Te middernacht bemerkte de wacht op zeer korten afstand een licht. De lage en dikke lucht van het voor- en najaar ontnemt elk uitzicht niet alleen in de verte, maar zelfs in de onmiddellijke nabijheid. De mist is voor de scheepvaart al een zeer groote hinderpaal. Daar het licht zoo moeilijk er in doordringt, helpen geen licht- of vuurseinen, om de aanwezigheid aan te kondigen.

Op de rivieren en binnenwateren maakt men veel gebruik van misthoorns, die tot voorzichtigheid in richting en snelheid voor elkander naderende vaartuigen manen. Daar is het dan op mistige dagen een gefluit, een gesis op het water, dat soms hooren en zien vergaat, en men soms niet weet, welken weg te nemen, zóó is men als aan alle zijden aan het gevaar van aangevaren te worden blootgesteld. Geen gevaarlijker tocht dan bij mistig weer op een schip.

Hier staat de wetenschap, die zooveel wonderen verricht, als een machteloze. Men zoekt, men zint op middelen en verwacht in de toekomst nog eene uitvinding, die het verleden niet geven kon. Of men slagen zal?

Onze matrozen zagen dan in hunne onmiddellijke nabijheid een licht.

„Een schip, een schip!” gilden zij door het geopende luik van de kajuit.

De storm en de golven wierpen de schepen naar elkander. In een oogwenk stonden alle schepelingen, van den kleinsten tot den grootsten, op het dek. Eene vreeselijke angst maakte zich van allen meester. Nare gedachten vervulden hunne ziel door de mengeling van vrees en hoop.

Daar nadert het zeegevaarte. Een oorverdoovend gekraak bewees, dat de gevreesde aanvaring werkelijkheid geworden was. Het luid en smeekend hulpgeroep der deerniswaardige Hollandsche matrozen deed het hart van het scheepsvolk van het Engelsche schip in liefde en geestdrift ontvlammen voor het lot en de belangen der arme schepelingen. De verschansing van het visschersvaartuig was aan ééne zijde geheel weggeslagen; en zoo men dacht, was ook aan die zijde het schip geheel ingedrukt en lek gestooten, zoodat het in korten tijd vol water moest loopen en zinken.

Wie maar eenigszins kans zag, sprong over op het aanvarende schip. Aan de meesten gelukte dit, maar twee der schepelingen moesten het met hun leven bekoopen. Zij geraakten tusschen de beide schepen beklemd, en voor er eene hand tot redding kon uitgestoken worden, verzonken zij in de diepte der zee! . . .

Ten speelbal van wind en golven, waren de schepen spoedig van elkander afgeslagen en de zee gaapte daartusschen als een afgrond, die niet over te trekken was. Maar toch, de menschenliefde der Engelschen wist nog raad. In het nachtelijk duister, slechts afgebroken door het flauwe schemerlicht der seinen, wierpen zij een touw naar het wrak. Daarop bevonden zich nog twee matrozen, de dertigjarige E. en de zestienjarige zoon van den schipper. Beiden begrepen zeer goed, wat de bedoeling was van het uitgeworpen touw. Eén van hen moest er aan vastgebonden worden. Wie van beiden zou het zijn? Zij zagen elkander aan.

Het betrof hier geene kleinigheid: Leven of dood, redding of ondergang; en wat zou een mensch niet willen geven voor zijn leven? 't Was een vreeselijk oogenblik voor beiden. Er moest echter spoedig een besluit genomen worden, er was geen minuut te verliezen, want anders waren beiden verloren.

Wie, wie zal gered worden? Gold het hier het recht van den sterkste, dan ware het feit reeds beslist. Maar niet de sterke arm zal hier triumfeeren, als bij den wereldling, voor wien de ure des doods het vreeselijkste is, wat zich denken laat; neen, de Christelijke barmhartigheid en zelfopofferende liefde zal hier eigen leven, dierbaar voor zichzelf en voor de zijnen, geven voor dat van een ander.

„Jongen,” zegt matroos E., „gij zijt nog jong; laat ik er u aanbinden. Mij wacht de dood, doch Gode zij dank! ik mag zeggen: „Die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven!” Zeg dat aan de mijnen, als gij behouden thuis komt en ik straks met dit wrak naar de diepte zal gezonken zijn.”

Onder het spreken was de jeugdige schepeling spoedig onder de armen stevig aan het touw vastgebonden. Zijne redding was nu zoo goed als zeker.

„Nu, mijn jongen. God beware u. Groet uw vader en de overige schepelingen. Beloof mij, dat gij persoonlijk naar mijne vrouw en kinderen zult gaan om hun uit mijn naam een laatst, een eeuwig vaarwel toe te roepen. God is een Vader der weezen en een Rechter der weduwen. Als God het wil, ga ik blijmoedig den dood tegen.”

Een laatste handdruk en daar plonsde iets in het water. Het touw werd naar het schip getrokken. De arme jongen deed zijn best om het hoofd boven water te houden, maar de golven rolden over hem heen. Na enkele minuten stond hij doornat, maar toch springlevend naast zijne redders en zijn vader op het dek.

Gered, — maar ten koste van een ander dierbaar menschenleven. Door dat gevoel overmand, was het geen wonder, dat de vader eerst tevergeefs eenige vragen richtte tot zijn zoon over het lot van E. Doch na eenige oogenblikken van rust stortte de jongen zijn hart uit in dankbare herinnering aan den matroos E., die zoo gelaten den dood te gemoet had kunnen zien.

De Hollandsche matrozen waren beschaamd over die edele daad van zelfopoffering. Deze ging dan ook de kracht van een gewoon mensch ver te boven; daarvoor moest men in waarheid christen zijn. En zij wisten, dat was matroos E. Zij hadden hem gekend als een vloeker en drinker, maar God had hem gegrepen en hij was een toonbeeld van echt Christelijken wandel geworden.

Zijne bekeering had indertijd het kroegpubliek, waaronder hij zijne beste vrienden had, in hooge mate geschokt. Wat zij voor inbeelding hielden, waar zij 't meest mee hadden gespot, was werkelijkheid geworden in hun makker E. Hij was een levend bewijs, dat er eene hoogere macht was dan de menschelijke; eene goddelijke hand had hem tot staan gebracht met een:

„Tot hiertoe en niet verder!”

II.

De geredde schipbreukelingen ondervonden op het Engelsche schip eene meer dan vriendelijke behandeling. Men zou eene naburige haven aandoen in Engeland en ze daar aan wal zetten. Dit geschiedde. Een telegraphisch bericht bracht in het stadje M. weldra de droeve mare, dat „De drie Gezusters” aangevaren was en drie schepelingen, welke met name genoemd werden, omgekomen waren.

Dit bericht kon niet lang onbekend blijven. Vóór alles moest dus gezorgd worden, dat de familie der omgekomen schipbreukelingen op voorzichtige wijze met het droevige lot werd bekend gemaakt. De plaatselijke predikant nam het op zich om vrouw E. voorzichtig met het verongelukken van haren man bekend te maken.

Dit was voorzeker | geene gemakkelijke taak, maar daar spoedig meer bijzondere tijdingen van het geredde scheepsvolk konden verwacht worden, was het beter, dat de vrouwen der omgekomenen zoo spoedig mogelijk op voorzichtige wijze met de treurige tijding bekend werden gemaakt, dan dat zij het soms van den eenen of anderen al te onverwacht zouden vernemen.

Een bezoek van een predikant is in onze dagen, helaas! eene zeldzaamheid geworden. Daaronder lijdt maar al te dikwijls het kerkelijk en het geestelijk leven. Men verzuimt het beste middel om te winnen wat nog te winnen is, om met Gods hulpe te bewaren, wat wil afdalen. De verschijning van voorgangers in de gemeente werkt weldadig op velerlei gebied.

Het was dan op een Zondagavond, kort na een kerkdienst, dien de leeraar vervuld had, dat hij zich op weg begaf naar de kleine, smalle straat, waarin het huisje van de zoo zwaar beproefde vrouw gelegen was. Het bezoek van een predikant, en dat op zulk een uur, kwam haar op zijn minst zonderling voor.

Langs vele omwegen kwam het gesprek eindelijk op haren man. De vrouw gevoelde wel, dat de komst van den predikant een bepaald doel had. Zij begreep zeer goed, dat, hetgeen tot nu toe besproken was, bijzaken geweest waren. Plotseling vatte het vuur bij haar vlam. Zij riep uit: „Ach, dominé! hem is zeker een ongeluk overkomen. Zeg het mij maar ronduit: wat is er met hem gebeurd?”

Nu was de slagboom opgehaald; en weldra was het nu aan de arme vrouw bekend: „De drie Gezusters” is vergaan en uw man is niet gered!

Het kleed der rouwe getuigde weldra, dat de dood een offer, een zwaar offer geëischt had. De vrouw had haren dierbaren echtgenoot, de kinderen hadden een liefhebbend vader te betreuren en het gansche gezin miste een trouwen kostwinner.

Doch keeren wij naar het wrak terug, om te zien, wat daarvan geworden is. Zooals wij zagen, meenden al de schepelingen, dat het weldra zinken zou. Maar neen! hoewel het bijna ongelooflijk was, het schip had geen lek gekregen, (daar alléén aan de bovenzijde het vaartuig ingedrukt was, en het water, dat door het aanslaan der golven tegen de zijden in het schip kwam, was niet van zooveel beteekenis, dat het dadelijk gevaar opleverde. Het schip bleef dan drijven, tot groote verwondering van onzen matroos, die niets anders dan de dood voor oogen had gezien, maar bij wien nu de hoop van ook gered te worden weder levendig werd. Hij wierp zich op het dek op de knieën en smeekte den Heere, indien het in Zijn raad kon bestaan, om met de zijnen weder vereenigd te worden.

Matroos E. behoorde tot de weinige menschen, die in waarheid hadden leeren bidden. De eenzaamheid, waarin hij zich thans bevond, voerde hem terug naar het verleden. Hij leefde eens te midden van de wereld en dacht nimmer aan de eeuwigheid. Die wereld had hij liefgehad met al hare zondige vermaken. In het losbandigste gezelschap had hij het grootste genot gevonden, en was door zijne makkers in de ondeugd steeds gevierd geworden, want hij durfde schertsen, spotten en kwetsen, zooals niemand van hen durfde. Om God en Zijn dienst had hij zich in die dagen

volstrekt niet bekommerd, en de omgang met zijn gezin had veel te wenschen overgelaten, daar hij slechts zelden in den huiselijken kring te vinden was.

Maar op zekeren Zondagavond, toen hij 's Maandags weder ter zee zou afvaren, was hij, als door eene onzichtbare hand gedreven, naar de kerk gegaan. Daar hoorde hij het krachtig en vermanend woord van den leeraar: „God laat niet met Zich spotten.” De bezielde taal van den prediker drong door tot zijn geweten. De Heilige Geest beploegde den harden bodem zijns harten. Hij had den prediker nooit persoonlijk ontmoet, en toch was het hem, of deze met alle bijzonderheden uit zijn leven bekend was, en geweten had, dat hij in de kerk zoude komen, en van die gelegenheid nu eens gebruik maakte om hem eens nauwkeurig te zeggen, hoe slecht het er met hem bijstond, en hoe hij tot nu toe zijn leven besteed had. Hij luisterde met ingehouden adem. Elk woord bracht hem nieuwe smart, en toch verlangde hij niet naar het einde der prediking. Het was hem, of zijne ziel den leeraar toeriep: „Graaf dieper, en gij zult meer gruwelen vinden!”

God had den ruwen matroos in die ure aan zijne zonden en ellenden ontdekt, en in het diepst zijner ziel klonk de vraag: Wat moet ik doen, om van al mijne zonden en ellenden verlost worden?”

Hij ziet zich in gedachten dien avond nog zitten in de pastorie; hij herinnert zich nog levendig het krachtig gebed van den leeraar, dat het gevallen zaad niet verstikken, maar opgroeien mocht. En het was niet verstikt, maar door 's Heeren genade opgewassen en had vruchten gedragen. Hij had Jezus gevonden, en getrokken door de koorden Zijner oneindige liefde, in zijn harte eene brandende liefde tot zijnen Heere en Heiland voelen ontwaken.

Kon het anders, of zulk een man moest na een

angstigen nacht, bij het zien van den naderenden morgen, in het volle vertrouwen op God betuigen:

Mijn eerst gevoel zij dankbaarheid,
 Waar 'k mee tot God genake,
 Daar 't morgenlicht zijn stralen spreidt,
 En ik gezond ontwake.
 Tot Hem verheft zich hart en stem,
 Voor Zijne gunstbewijzen;
 Ik leef, beweeg me en ben in Hem,
 Zon ik mijn God niet prijzen?

Deez' dag zij heel aan U gewijd,
 Dat blijven al mijn dagen!
 Dan zal ik door Uw gunst verblijd,
 Mijn onspoed moedig dragen.
 Met U verzoend in Jezus' dood,
 En door Zijn bloed geheiligd,
 Is en in voorspoed en in nood,
 Mijn pad door U beveiligd!

Doch ook de toekomst hield zijne gedachten bezig. Het schip dreef en het zou, indien er geen storm opstak, wel blijven drijven. Hoewel er dus geen oogenblikkelijk gevaar dreigde, verlangde hij er toch naar, dat spoedig een ander schip in de nabijheid mocht komen. Nauwelijks was de morgen aangebroken, of hij klom in den mast en tot zijne groote blijdschap ontdekte hij na een korte poos in de verte eene brik. Door teekenen en seinen zoekt hij de aandacht van de schepelingen te trekken; maar hoewel de brik hem eerst scheen te naderen, veranderde zij spoedig van koers en was weldra aan den horizon verdwenen.

Doch hoezeer het hem tegenviel, toch verloor hij den moed, of liever het vertrouwen op God niet. O, neen! Van tijd tot tijd beklom hij den mast om uit te zien. En zoo bijzonder werd hij gesterkt, dat hij zelfs niet zwijgen kon en zijn hart voor den Heere uitstortte in het lied:

Maar de Heer' zal uitkomst geven!
 Hij, die 's daags Zijn gunst gebiedt;
 'k Zal in dit vertrouwen leven,
 En dat melden in mijn lied!
 'k Zal Zijn lof zelfs in den nacht
 Zingen, daar ik Hem verwacht,
 En mijn hart, wat mij moog' treffen,
 Tot den God mijns levens heffen.

III.

Het zingen van dezen psalm had zijn hart verruimd en geen oogenblik twijfelde hij er aan, of ook de Heere zou in dezen nood uitkomst geven.

Op geruimen afstand van het wrak stevende het schip „de Getrouwheid”. De bemanning bemerkte weldra eene stip aan den horizon, want zeelieden kunnen in 't algemeen scherp in de verte zien. Het roer werd gewend, en men stuurde het schip in die richting. Weldra kwam men met behulp van een verrekijker tot de ontdekking, dat het op dien bodem niet in het reine was.

Groote belangstelling naar het vaartuig, dat daar voor hen lag, maakte zich van alle matrozen op „de Getrouwheid” meester. Men kon zich de vreugde van E. voorstellen, bij de nadering van dit schip, en zijne vreugde steeg ten top, toen hij ontwaarde, dat het een visschersvaartuig uit de plaats zijner inwoning was.

Door roepers begon men met elkander te spreken en na enkele oogenblikken was de bemanning van „de Getrouwheid” van den waren stand van zaken ingelicht. Hoewel de zee nog zeer onstuimig was, besloot men op laatstgenoemden bodem tot het uitzetten van de roeiboort. De groote vaartuigen konden elkander niet naderen, dan bestond er groot gevaar van tegen elkander

geslagen te worden. Toen de ranke boot daar op de hooge golven slingerde, vroeg de schipper, wie van zijne schepelingen er in durfde gaan om naar het wrak „De drie Gezusters” te roeien.

Op die vraag volgde een algemeen, diep stilzwijgen. Om de redding van den verlaten schipbreukeling te volbrengen, daartoe was zelfverloochening noodig, eene zelfverloochening, die, als God het niet verhoedde, in zelfopoffering kon eindigen. Eene edele, maar ook eene zeer zware taak moest verricht worden.

„Is er niemand?” vroeg de schipper.

Allen zwegen.

„Als er dan niemand is,” hernam hij, „dan zal ik gaan. Ik waag mijn leven, maar niet uit roekeloosheid. God weet het, het is om een mensch te redden. Op Zijne genade bouw ik. Van Hem alleen is mijne verwachting. Moge Hij mij nabij zijn!”

Tegelijk sprong de moedige schipper in de roeiboot, voorzien van een touw. Met forsche slagen bewoog hij de riemen over het golvende watervlak. Na eenige minuten van tobben en worstelen, nu eens in de hoogte opgeheven en dan weder als in de diepte nederge-
worpen, was onze koene zeeman het wrak genaderd, wierp een touw uit en met Gods hulp was matroos E. weldra gered.

De „Getrouwheid” was nog te kort in zee om reeds dadelijk het roer te wenden en naar huis terug te keeren; daarom zou men blijven visschen, tot de vangst voldoende was om huiswaarts te kunnen keeren. Matroos E. dacht natuurlijk onophoudelijk aan de zijnen; mis-
schien, zoo meende hij, gelooven zij niet anders, dan dat ik eene prooi der golven geworden ben.

Hij moest echter geduld oefenen, daar het niet lang meer zou duren, of „de Getrouwheid” zou met volle zeilen weder de reis naar de vaderlandsche kusten ondernemen.

Onderwijl zat hij echter niet stil, maar nam flink deel aan de werkzaamheden der schepelingen, die dit zeer op prijs stelden.

Een paar dagen later werd een logger uit V., eene plaats dicht bij M. gelegen, gepraaid. Toen men vernam, dat dit schip het roer naar huis had gewend, verzocht men den schipper of deze de heuchlijke tijding van E.'s redding aan diens familie te M. zou willen overbrengen.

Aan dit verzoek werd met de meest mogelijke bereidwilligheid voldaan. Nauwelijks was het schip te V. binnengelopen, of een telegraphisch bericht werd naar vrouw E. te M. gezonden van den volgenden inhoud:

„Uw man, matroos E., is gered; hij bevindt zich, gezond en wel, op het schip „de Getrouwheid” van de reederij P. S. te M.”

Het geheim der telegraphie werd voor dezen keer geschonden. De bode, die haar dit bericht bracht, meende de arme vrouw een weinig te moeten voorbereiden.

„Vrouwetje!” zeide de bode, „schrik niet; ik geloof, dat gij uwe rouwkleederen wel weer kunt afleggen, want hier is een bericht voor u, daar, naar ik meen, in staat, dat uw man niet verongelukt, maar nog in leven is.”

Bevend opende de ontroerde vrouw het telegram. Zij moest gelooven, wat een vertrouwbaar mensch haar hierin mededeelde. Was de mededeeling, dat haar man omgekomen was, verpletterend voor haar geweest, ook deze tijding ontstelde haar hevig. Hoe kon het ook anders? Wie zou in zulk een toestand ongevoelig kunnen blijven? Welke vrouw zou niet van ontsteltenis bezwijmen, als men niet anders meende, of de vader harer kinderen, haar dierbare kostwinner, was gestorven, en helaas! onbegraven neergedaald op den bodem der zee.

Waar zij zoovele dagen in smart en rouw verkeerd had, was het, of op één oogenblik op den wenk des

Heeren de sombere wolken scheurden en de zon met hare liefelijke stralen haar hart weder verwarmde door liefde en dankbaarheid.

Iedereen deelde in de blijdschap der arme vrouw. Ook zij kon het waarlijk uitroepen: „De Heere heeft wonderlijke dingen aan mij gedaan, dies ben ik verheugd!”

IV.

Het was Paaschmaandag van het jaar 1888. Op den morgen van dien dag, waarop in de gemeente des Heeren het woord weerklonken had: „Ik leef en gij zult leven!” kwam de tijding te M. aan, dat „de Getrouwheid” binnen een paar uur het havenhoofd zou bereiken. Honderden begaven zich daarheen, om getuigen te zijn van de terugkomst van matroos E. Onder die toeschouwers waren er ook, die de kracht verstonden van „door het geloof behouden”.

We zullen niet trachten weer te geven, wat er in de ziel van E. omging, toen hij weder den voet op den vasten wal zette en op de hartelijkste wijze door vrouw en kinderen verwelkomd werd. Met gejuich werd hij door de verzamelde menigte ontvangen, en in menig oog blonk eene traan, die getuigde van hartelijke belangstelling in het lot van het zwaar beproefde gezin.

Thuis gekomen, vonden zij daar de roeder van het vaartuig „De Getrouwheid” met nog eenige vrienden reeds bijeen. De reeder was een man, in wiens hart de vreeze des Heeren woonde, en nadat hij onzen matroos nog eens in het bijzonder de geschiedenis zijner redding had laten mededeelen, verzoekt hij alle aanwezigen met hem het danklied der verlossing aan te heffen.

Geloofd zij God met diepst ontzag!
 Hij overlaadt ons, dag aan dag,
 Met Zijne gunstbewijzen.
 Die God is onze zaligheid!
 Wie zou die hoogste Majesteit
 Dan niet met eerbied prijzen?
 Die God is ons een God van heil;
 Hij schenkt, uit goedheid, zonder peil,
 Ons 't eeuwig, zalig leven.
 Hij kan, en wil, en zal in nood,
 Zelfs bij het naad'ren van den dood
 Volkomen uitkomst geven.

Plechting klonk het gezang, en na den Heere gedankt te hebben, keerden allen welgemoed huiswaarts.

Ge kunt denken, welke blijde dagen door dit gezin nu werden doorgebracht! Ook de schipper en zijn zoon kwamen hen dikwijls bezoeken, en onze matroos kon niet genoeg roemen van de goedheid des Heeren, Die hem zoo ongedacht weder behouden tot de zijnen had doen wederkeeren.

Hebt gij, lezer! door genade al leeren zien, dat het scheepske, waarop wij drijven, ook een wrak is? En toch blijven wij zoo vaak rustig te midden van de golven en bekommeren ons zoo weinig om de eeuwigheid.

Niemand weet het uur van zijn dood, en ook voor u kan de tijd spoedig daar zijn, dat ge voor Gods rechterstoel zult moeten verschijnen. Hoe staat het nu met u met het oog op de eeuwigheid? Zijt gij bereid? O, indien ge nog niet bereid zijt, lieve lezer, vraag dan veel of de Heere u dagelijks meer en meer wil voorbereiden en toebereiden voor de eindeloze eeuwigheid, opdat, wanneer, hetzij vroeg of laat, ook voor u het sterfuur zal geslagen zijn, gij niet zult moeten uitroepen: Ik heb den tijd der genade laten voorbijgaan, het is nu voor mij te laat, voor eeuwig te laat!

